

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอารมณ์ขันของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทั้งหมด 9 อำเภอ ในเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2547 จำนวน 341 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการคำนวณ โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane cited in Polit & Hungler, 1999) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน และทำการคัดเลือกในแต่ละอำเภอ โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอตามสัดส่วนจำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ (ภาคผนวก ก) จากนั้นคัดเลือกให้ครบจำนวนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับสลากตามบัญชีรายชื่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในแต่ละอำเภอ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามคุณสมบัติดังนี้

1. สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทย
2. ยินดีเข้าร่วมในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเพื่ออธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ความเพียงพอของรายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อประเมินอารมณ์ขันหลายมิติ (Multidimension Sense of Humor Scale: MSHS) ของ ฮอร์สัน และ พาวเวล (Thorson & Powell, 1993a) แปลโดย วัลลภา

สว่างแจ้ง (2542) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 24 ข้อ เป็นข้อความทางด้านบวก จำนวน 18 ข้อ และข้อความทางด้านลบ จำนวน 6 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ความคิดสร้างสรรค์อารมณ์ขัน มี 11 ข้อคำถาม
- 2) การใช้อารมณ์ขันในการเผชิญความเครียด มี 7 ข้อคำถาม
- 3) ความชื่นชอบต่ออารมณ์ขัน มี 2 ข้อคำถาม
- 4) ทักษะคิดต่ออารมณ์ขันและบุคคลที่มีอารมณ์ขัน มี 4 ข้อคำถาม

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีคำตอบเป็นทางเลือก 5 ระดับ ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามที่ Thorson และ พาวเวล (Thorson & Powell cited in Thorson & Powell, 1997) ได้กำหนดไว้ ดังนี้

ข้อความทางด้านบวก จำนวน 18 ข้อคำถาม กำหนดให้

0	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
2	หมายถึง	ไม่มีความคิดเห็น
3	หมายถึง	เห็นด้วย
4	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความทางด้านลบ จำนวน 6 ข้อคำถาม กำหนดให้

0	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	หมายถึง	เห็นด้วย
2	หมายถึง	ไม่มีความคิดเห็น
3	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
4	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แบบสอบถามนี้จะมีค่าคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 96 โดยแบ่งอารมณ์ขันออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีคะแนนอารมณ์ขันที่เท่ากับหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มที่มีคะแนนอารมณ์ขันที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง การแปลผลคะแนน หากมีคะแนนอารมณ์ขันเท่ากับหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง มีอารมณ์ขันสูง หากมีคะแนนอารมณ์ขันต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง มีอารมณ์ขันต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาค่าความตรงตามเนื้อหา (content validity) แบบสอบถามอารมณ์ขันหลายมิติของ ธอร์สัน และ พาวเวล ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดย วัลลภา สว่างแจ้ง (2542) และผ่านการหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาแล้วโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้ค่าดัชนีเท่ากับ 0.87 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ ผู้ศึกษาไม่ได้ดัดแปลงเครื่องมือในการศึกษาจึงไม่ได้หาค่าความตรงตามเนื้อหาซ้ำ

การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษานำแบบสอบถามอารมณ์ขันหลายมิติที่แปลเป็นภาษาไทยแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในจังหวัดสุโขทัยซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน และคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (coefficient alpha by Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอารมณ์ขันหลายมิติเท่ากับ 0.82

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือผ่านคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึง สาธารณสุขอำเภอ จังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้ง 9 อำเภอคือ อำเภอเมือง อำเภอลับแล อำเภอตรอน อำเภอพิชัย อำเภอทองแสนขัน อำเภอท่าปลา อำเภอน้ำปาด อำเภอปากทำ และอำเภอบ้านโคก เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขออนุญาตสำรวจข้อมูลเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลจากทะเบียนประวัติ
2. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากรายชื่อในทะเบียนประวัติของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทั้ง 9 อำเภอใน จังหวัดอุดรดิตถ์
3. ประสานงานทางโทรศัพท์กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสาธารณสุขอำเภอของแต่ละอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างตามรายชื่อที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนโดยบอกวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ซึ่งจากการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 ราย สามารถรวบรวมแบบสอบถามได้ครบ 184 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์และอภิปรายผลต่อไป

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลก่อนที่จะพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงต่อกลุ่มตัวอย่างว่า มีสิทธิ์จะตอบรับหรือปฏิเสธการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ สามารถออกจากการศึกษาในระหว่างการดำเนินการศึกษาได้ โดยไม่มีผลต่อหน้าที่การงาน คำตอบในแบบสอบถามทั้งหมด จะไม่มีการเปิดเผยให้เกิดผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง การนำเสนอข้อมูลจะเสนอในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลที่ได้จะใช้ประโยชน์เฉพาะการศึกษาเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล นำมาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลคะแนนอารมณ์ขันนำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ หาค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved